

Avtal om klonarkiv för ursprungsväxter, en ny ersättningsform

Foto: Lukes äppelklonarkiv i Pikis (Elina Kiviharju/Luke)

- Avtal kan ingås av en samordnare av det nationella växtgenetiska programmet. (L 561/2014, 2 §)
- Avtalet om klonarkiv för ursprungsväxter är en genbanksåtgärd som gynnar den genetiska mångfalden. Genom odling *in situ* främjar åtgärden ett säkert bevarande och upprätthållande av nationellt värdefulla växter inom jordbruket och trädgårdsodlingen, vegetativt förökade nordiska lantsorter som utgör en genetisk resurs samt gamla hotade handelssorter som anpassat sig till Finlands nordliga klimatförhållande.
- Avtal söks före 30.4.2015 och avtalstiden slutar 30.4.2020. Den som ingått avtal ansöker om ersättning hos Landsbygdsverkets enhet för djur- och specialstöd/överinspektör Ulla Sihto tfn 040 559 9005.
- Samordnaren av det nationella växtgenetiska programmet utarbetar en årlig åtgärdsplan som inkluderar de växtstammar som ska bevaras och genomför *in situ* -verksamheten. Jord- och skogsbruksministeriet godkänner åtgärdsplanen. Avtalet ingås på basis av planen och kostnaderna betalas utifrån de realiserade kostnaderna (den godkända betalningsansökan).
- På grundval av ett avtal kan samordnaren av det nationella växtgenetiska programmet betalas högst 30 000 euro i miljöersättning per år.
- I klonarkiv för ursprungsväxter kan följande växtarter ingå:
 - Fruktträd: äppel-, plommon-, krikon-, päron- och surkörsbärsträd;
 - Bärväxter: krusbär, svarta och röda vinbär, havtorn, hallon, åkerbärshallon, parksmultron och andra motsvarande bärväxter;
 - Grönsaker: rabarber, pepparrot och lökväxter; humle; örter, naturmedel och växter för grönområdesbyggande
 - Samt vissa andra arter och stammar som valts för långtidsförvaring på basis av de bedömningar som expertgrupperna inom det nationella växtgenetiska programmet har gjort.
- Växtstammarna som ingår i klonarkiven ska vårdas i enlighet med de anvisningar för långtidsförvaring av växtgenetiska resurser som har utarbetats av expertgrupperna inom det nationella växtgenetiska programmet.
- Mottagaren av miljöersättning ska främja informationsutbytet mellan de aktörer som godkänts att upprätthålla en ursprungssort och delta i sådana internationella projekt eller sådana projekt inom Europeiska unionens forskningsprogram som syftar till att utveckla databaser för skyddet av lantsorter.
- Mottagaren av miljöersättning ska också främja allmänhetens medvetenhet om bevarandet och utnyttjandet av genetiska resurser genom att framträda i medierna och delta i undervisningsarbetet vid läroanstalterna samt genom att ordna seminarier tillsammans med olika föreningar och läroanstalter som har som mål att skydda och använda växtgenetiska resurser.
- Mottagaren av miljöersättning kan i enlighet med en godkänd åtgärdsplan överlåta upprätthållandet till en utomstående aktör och ersätta den som upprätthåller ursprungssorten för kostnaderna för odlingen *in situ*. Ursprungssorter kan upprätthållas av enskilda personer, föreningar, sammanslutningar eller läroinrättningar. Skyldigheten att upprätthålla kan inte gälla sådana sorter för vilka det betalas ersättning på basis av ett avtal om upprätthållande av en ursprungsväxtart.
- Mottagaren av ersättning ansvarar för skyldigheterna i samband med ersättningen.